

Herziening van het echtscheidingsrecht

BIJLAGEN I EN II VAN DE
MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 4

BIJLAGE I

Enige cijfers betreffende echtscheiding en scheiding van tafel en bed

Nederland

42. Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed

	Aantal echtscheidingen		Aantal scheidingen van tafel en bed	
	Totaal ¹⁾	Op 1 000 echtparen	Totaal	Op 1 000 echtparen
1936/1939	(13) 3 285	1,9	666	0,4
1962	(14) 5 711	2,2	973	0,4
1963	(5) 5 851	2,2	1 015	0,4
1964	(5) 6 203	2,3	1 032	0,4
1965	(4) 6 206	2,2	1 039	0,4
1966	(5) 6 797	2,4	1 058	0,4

Bron: Jaarcijfers voor Nederland 1965-1966, 's-Gravenhage 1968.

¹⁾ De tussen () geplaatste cijfers, welke betrekking hebben op huwelijksontbindingen na scheiding van tafel en bed, zijn begrepen in het totaal.

43. Echtscheiding naar duur der huwelijken

	Minder dan 1 jaar	1—<2	2—<3	3—<4	4—<5	5—<6	6—<7	7—<8	8—<10	10—<15	15—<20	20 jaar langer	Totaal
1936/1939	85	165	189	198	195	201	206	185	335	642	444	440	3 285
1962	105	330	391	384	350	392	312	274	508	1 096	710	859	5 711
1963	123	334	420	388	329	358	345	289	481	1 116	764	904	5 851
1964	134	360	438	423	361	345	364	344	578	1 108	843	905	6 203
1965	147	380	437	440	366	350	342	294	558	1 064	870	958	6 206
1966	160	403	446	433	428	424	376	320	626	1 162	908	1 111	6 797

Bron: Jaarcijfers voor Nederland 1965-1966, 's-Gravenhage 1968.

44. Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed naar het aantal in leven zijnde minderjarige kinderen

	0 kinderen	1 kind	2 kinderen	3 kinderen	4 kinderen	5 kinderen	6 kinderen en meer	Totaal	
								ontbonden huwelijken	aantal kinderen
Echtscheidingen									
1936/1939	1 371	903	566	242	103	50	50	3 285	3 766
1962	2 053	1 522	1 076	517	241	119	108	¹⁾ 5 711	7 607
1963	2 063	1 545	1 157	534	255	113	96	²⁾ 5 851	7 828
1964	2 117	1 631	1 213	604	259	128	130	³⁾ 6 203	8 604
1965	2 174	1 617	1 196	588	271	111	249	⁴⁾ 6 206	8 446
1966	2 313	1 720	1 380	651	304	129	300	⁵⁾ 6 797	8 347
Scheidingen van tafel en bed									
1936/1939	234	182	121	63	29	20	17	666	946
1962	337	182	222	107	64	23	38	973	1 593
1963	323	252	193	110	73	32	32	1 015	1 646
1964	337	240	210	119	52	42	32	1 032	1 649
1965	334	213	223	125	75	30	39	1 039	1 764
1966	354	229	222	110	60	35	48	1 058	1 764

Bron: Jaarcijfers voor Nederland 1965-1966, 's-Gravenhage 1968.

¹⁾ Waaronder 75 gevallen waarbij het aantal kinderen onbekend is.²⁾ Idem 88.³⁾ Idem 121.⁴⁾ Idem 123.⁵⁾ Idem 182.

Enige Europese landen	Aantal					Per 1 000 inwoners				
	1962	1963	1964	1965	1966	1962	1963	1964	1965	1966
België	4 697	5 171	5 470	5 557	—	0.51	0.56	0.58	0.59	—
Denemarken	6 409	6 460	6 483	6 536	6 527	1.38	1.38	1.37	1.37	1.36
Duitsland (Bondsrepubliek)	45 144	50 840	55 710	52 893	—	0.82	0.92	0.99	0.93	—
Engeland en Wales	28 376	31 405	34 162	—	—	0.61	0.67	0.72	—	—
Finland	3 994	4 179	4 438	4 576	—	0.89	0.92	0.97	0.99	—
Frankrijk	30 570	30 288	33 250	34 877	—	0.65	0.63	0.69	0.71	—
Luxemburg	128	123	140	146	186	0.40	0.38	0.43	0.44	0.56
Nederland	5 711	5 851	6 203	6 206	—	0.48	0.49	0.51	0.50	—
Noorwegen	2 439	2 439	2 556	2 581	—	0.67	0.67	0.69	0.69	—
Schotland	2 015	2 212	2 416	2 663	—	0.39	0.43	0.46	0.51	—
Zweden	8 849	8 491	9 167	9 560	—	1.17	1.12	1.20	1.24	—
Zwitserland	4 724	4 711	4 890	—	—	0.83	0.82	0.83	—	—

Bron: Demographic Yearbook 1966 (United Nations), New York 1967.

BIJLAGE II

Wettelijk Echtscheidingsrecht in enige Europese landen

1. België: (uittreksel)

Art. 229. De man kan echtscheiding vorderen op grond van overspel door zijn vrouw gepleegd.

Art. 230. De vrouw kan echtscheiding vorderen op grond van overspel door haar man gepleegd, indien hij zijn bijzit in de gemeenschappelijke woning gehouden heeft.

Art. 231. Ieder der echtgenoten kan echtscheiding vorderen op grond van geweldsdaden, mishandelingen of grove bedelingen, door de andere echtgenoot jegens hem gepleegd.

Art. 233. De onderlinge en volgehouden toestemming van de echtgenoten, uitgedrukt op de wijze die de wet voorschrijft, onder de voorwaarden en na de proeftijden die zij bepaalt, bewijst voldoende dat het samenleven voor hen ondraaglijk is en dat er, te hunnen opzichte, een afdoende grond tot echtscheiding bestaat.

Art. 275. Onderlinge toestemming van de echtgenoten wordt niet toegestaan, indien de man minder dan vijfentwintig jaar, of indien de vrouw minder dan eenentwintig jaar oud is.

Art. 276. Onderlinge toestemming wordt niet eerder toegestaan dan na twee jaren huwelijk.

Art. 277. Zij kan niet meer worden toegestaan na twintig jaren huwelijk, noch wanneer de vrouw vijfenveertig jaar oud is.

Art. 279. De echtgenoten die besloten zijn tot echtscheiding door onderlinge toestemming over te gaan, zijn gehouden vooraf een boedelbeschrijving op te maken en een schatting te doen van al hun roerende en onroerende goederen, en hun wederzijdse rechten te regelen, waaromtrent het hun evenwel vrijstaat een vergelijk te treffen.

Art. 280. Zij zijn eveneens gehouden hun overeenkomst omtrent de volgende drie punten bij geschrift vast te leggen:

1°. Aan wie hun gemeenschappelijke, alsmede door hen aangenomen kinderen toevertrouwd zullen worden, hetzij gedurende de proeftijd, hetzij na de echtscheiding;

2°. In welk huis elk van beide echtgenoten zal moeten verblijf houden gedurende de proeftijd;

3°. Welk bedrag een van de echtgenoten dezelfde tijd aan de andere zal moeten betalen, indien een van beiden geen voldoende inkomsten heeft om in zijn behoeften te voorzien.

Art. 281. De echtgenoten verschijnen samen, en in persoon, voor de voorzitter van de burgerlijke rechtbank van hun keuze of voor de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt. Zij geven hem hun wil te kennen ten overstaan van twee notarissen, die zij meebrengen.

Art. 282. De rechter houdt aan beide echtgenoten samen, en aan ieder van hen in het bijzonder, ten overstaan van de twee notarissen, zodanige bedenkingen en vermaningen voor als hij gepast oordeelt; hij brengt hun alle gevolgen onder het oog, waartoe hun stap zal leiden.

Art. 283. Indien de echtgenoten in hun voornemen volharden, verleent de rechter hun akte ervan dat zij de echtscheiding aanvragen en daarin onderling toestemmen; en zij zijn gehouden dadelijk over te leggen en aan de notarissen ter hand te stellen, buiten de akten in de artikelen 279 en 280 vermeld:

1°. Hun akte van geboorte en hun akte van huwelijk;

2°. De akten van geboorte en van overlijden van al hun gemeenschappelijke kinderen en van die welke zij hebben aangenomen.

Art. 284. De notarissen maken een omstandig proces-verbaal op van al hetgeen gezegd en gedaan is ter uitvoering van de vorige artikelen; de minuut daarvan blijft bij de oudste van de twee notarissen berusten evenals de overgelegde stukken, die gevoegd blijven bij het proces-verbaal.

De oudste notaris overhandigt binnen vijftien dagen aan de procureur des Konings een eensluidend verklaard afschrift van het proces-verbaal en van de daarbij gevoegde stukken.

Art. 285. De aldus gedane verklaring wordt, met inachtneming van dezelfde formaliteiten, in de loop van de vierde, de zevende en de tiende daaropvolgende maand hernieuwd.

De partijen zijn evenwel niet verplicht enige akte opnieuw over te leggen.

Art. 286. Binnen een maand nadat een jaar verlopen is te rekenen van de eerste verklaring verschijnen de echtgenoten samen en in persoon voor de voorzitter van de rechtbank of voor de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt; zij overhandigen hen de in de vereiste vorm gestelde uitgiften van vier processen-verbaal die hun onderlinge toestemming inhouden en van alle akten die daarbij zijn gevoegd, en zij verzoeken de rechter, ieder afzonderlijk, doch in elkaars tegenwoordigheid hun de echtscheiding toe te staan.

Art. 287. Nadat de rechter aan de echtgenoten zijn opmerkingen heeft gemaakt, wordt hun, indien zij volharden, akte verleend van hun verzoek en van de door hen gedane overlegging van de bewijsstukken; de griffier van de rechtbank

maakt een proces-verbaal op, dat getekend wordt door de partijen (tenzij dezen verklaren niet te kunnen tekenen of daartoe niet in staat zijn, in welk geval daarvan melding wordt gemaakt), alsmede door de rechter en de griffier.

Art. 288. De rechter plaatst terstond, onderaan het proces-verbaal, zijn beschikking inhoudende dat over een en ander door hem binnen drie dagen aan de rechtbank in raadkamer verslag zal worden uitgebracht, op de schriftelijke conclusie van de procureur des Konings, aan wie de griffier de stukken te dien einde zal mededelen.

Art. 289. Indien de procureur des Konings in de stukken het bewijs vindt dat van beide echtgenoten, de man vijftien jaar en de vrouw eenentwintig jaar oud was, toen zij hun eerste verklaring deden; dat zij op dat tijdstip twee jaren gehuwd waren; dat het huwelijk niet meer dan twintig jaren te voren werd aangegaan; dat de vrouw minder dan vijftien jaar oud was; dat de onderlinge toestemming in de loop van het jaar viermaal werd uitgedrukt, na de hierboven bepaalde voorafgaande handelingen, en met inachtneming van alle door dit hoofdstuk vereiste formaliteiten, geeft hij zijn conclusie in de volgende bewoordingen: De wet laat toe; in het tegenovergestelde geval luidt zijn conclusie: De wet laat niet toe.

Art. 290. De rechtbank kan, wanneer het verslag wordt uitgebracht, geen andere punten onderzoeken dan die welke in het vorige artikel zijn vermeld. Blijkt daaruit dat, naar het oordeel van de rechtbank, de partijen aan de voorwaarden hebben voldaan en de formaliteiten hebben in acht genomen die door de wet bepaald zijn, dan staat zij de echtscheiding toe; in het tegenovergestelde geval verklaart de rechtbank dat er geen grond bestaat om de echtscheiding toe te staan en geeft de redenen van de beslissing op.

Art. 306. In de gevallen waarin de echtgenoten echtscheiding op grond van bepaalde feiten kunnen vorderen, staat het hun eveneens vrij een eis tot scheiding van tafel en bed in te stellen.

In de gevallen waarin zij uit de echt kunnen scheiden door onderlinge toestemming, staat het hun eveneens vrij tot scheiding van tafel en bed over te gaan.

Art. 310. Wanneer de scheiding van tafel en bed op grond van bepaalde feiten drie jaren heeft geduurd sedert de overschrijving van het beschikkende gedeelte van het vonnis of van het arrest, waarbij de scheiding is toegestaan, heeft ieder van de echtgenoten het recht een eis tot echtscheiding in te stellen bij de rechtbank, die, alle omstandigheden in acht nemend, de echtscheiding kan toestaan.

De eis wordt ingesteld, behandeld en uitgewezen op dezelfde wijze als elke andere burgerlijke rechtsvordering, het openbaar ministerie gehoord.

Art. 310bis. 1°. De in de vereiste vorm gestelde uitgifte van het vonnis of van het arrest waarbij de scheiding van tafel en bed is toegestaan.

2. Bondsrepubliek Duitsland

I. Scheiding wegen Verschuldens (Eheverfehlungen).

§ 42. *Ehebruch.* (1) Ein Ehegatte kann Scheidung begehren, wenn der andere die Ehe gebrochen hat.

(2) Er hat kein Recht auf Scheidung, wenn er dem Ehebruch zugestimmt oder ihn durch sein Verhalten absichtlich ermöglicht oder erleichtert hat.

§ 43. *Andere Eheverfehlungen.* (1) Ein Ehegatte kann Scheidung begehren, wenn der andere durch eine schwere Eheverfehlung oder durch ehrloses oder unsittliches Verhalten die Ehe schuldhaft so tief zerrüttet hat, dass die Wiederherstellung einer ihrem Wesen entsprechenden Lebensgemeinschaft nicht mehr erwartet werden kann.

(2) Wer selbst eine Verfehlung begangen hat, kann die Scheidung nicht begehren, wenn nach der Art seiner Verfehlung, insbesondere wegen des Zusammenhangs der Verfehlung des anderen Ehegatten mit seinem eigenen Verschulden, sein Scheidungsbegehren bei richtiger Würdigung des Wesens der Ehe sittlich nicht gerechtfertigt ist.

§ 44. *Auf geistiger Störung beruhendes Verhalten.* Ein Ehegatte kann Scheidung begehren, wenn die Ehe infolge eines Verhaltens des anderen Ehegatten, das nicht als Eheverfehlung betrachtet werden kann, weil es auf einer geistigen Störung beruht, so tief zerrüttet ist, dass die Wiederherstellung einer dem Wesen der Ehe entsprechenden Lebensgemeinschaft nicht erwartet werden kann.

§ 45. *Geisteskrankheit.* Ein Ehegatte kann Scheidung begehren, wenn der andere geisteskrank ist, die Krankheit einen solchen Grad erreicht hat, dass die geistige Gemeinschaft zwischen den Ehegatten aufgehoben ist, und eine Wiederherstellung dieser Gemeinschaft nicht erwartet werden kann.

§ 46. *Ansteckende oder ekelregende Krankheit.* Ein Ehegatte kann Scheidung begehren, wenn der andere an einer schweren ansteckenden oder ekelregenden Krankheit leidet und ihre Heilung oder die Beseitigung der Ansteckungsgefahr in absehbarer Zeit nicht erwartet werden kann.

§ 47. *Vermeidung von Härten.* 1) In den Fällen der §§ 44 bis 46 darf die Ehe nicht geschieden werden, wenn das Scheidungsbegehren sittlich nicht gerechtfertigt ist. 2) Dies ist in der Regel dann anzunehmen, wenn die Auflösung der Ehe den anderen Ehegatten aussergewöhnlich hart treffen würde. 3) Ob dies der Fall ist, richtet sich nach den Umständen, namentlich auch nach der Dauer der Ehe, dem Lebensalter der Ehegatten und dem Anlass der Erkrankung.

§ 48. *Aufhebung der häuslichen Gemeinschaft.* 1) Ist die häusliche Gemeinschaft der Ehegatten seit drei Jahren aufgehoben und infolge einer tiefgreifenden, unheilbaren Zerrüttung des ehelichen Verhältnisses die Wiederherstellung einer dem Wesen der Ehe entsprechenden Lebensgemeinschaft nicht zu erwarten, so kann jeder Ehegatte die Scheidung begehren.

2) Hat der Ehegatte, der die Scheidung begehrt, die Zerrüttung ganz oder überwiegend verschuldet, so darf die Ehe gegen den Widerspruch des anderen Ehegatten nicht geschieden werden, es sei denn, dass dem widersprechenden Ehegatten die Bindung an die Ehe und eine zumutbare Bereitschaft fehlen, die Ehe fortzusetzen.

3) Dem Scheidungsbegehren ist nicht stattzugeben, wenn das wohlverstandene Interesse eines oder mehrerer minderjähriger Kinder, die aus der Ehe hervorgegangen sind, die Aufrechterhaltung der Ehe erfordert.

3) *Engeland* (wetsontwerp)

Breakdown of marriage to be sole ground for divorce

1. After the commencement of this Act the sole ground on which a petition for divorce may be presented to the court by either party to a marriage shall be that the marriage has broken down irretrievably.

Proof of breakdown

2. (1) The court hearing a petition for divorce shall not hold the marriage to have broken down irretrievably unless the petitioner satisfies the court of one or more of the following facts, that is to say –

(a) that since the celebration of the marriage the respondent has committed adultery and the petitioner finds it intolerable to live with the respondent;

(b) that since the celebration of the marriage the respondent has behaved in such a way that the petitioner cannot reasonably be expected to live with the respondent;

(c) that the respondent has deserted the petitioner for a continuous period of at least two years immediately preceding the presentation of the petition;

(d) that the parties to the marriage have lived apart for a continuous period of at least two years immediately preceding the presentation of the petition and the respondent does not object to a decree being granted;

(e) that the parties to the marriage have lived apart for a continuous period of at least five years immediately preceding the presentation of the petition.

(2) On a petition for divorce it shall be the duty of the court to inquire, so far as it reasonably can, into the facts alleged by the petitioner and into any facts alleged by the respondent.

(3) If the court is satisfied on the evidence of any such fact as is mentioned in subsection (1) of this section, then, unless it is satisfied on all the evidence that the marriage has not broken down irretrievably, it shall, subject to section 4 of this Act and section 5 (5) of the Matrimonial Causes Act 1965, grant a decree of divorce.

1965 c. 72

(4) For the purpose of subsection (1) (c) of this section the court may treat a period of desertion as having continued at a time when the deserting party was incapable of continuing the necessary intention if the evidence before the court is such that, had that party not been so incapable, the court would have inferred that his desertion continued at that time.

(5) For the purposes of this Act a husband and wife shall be treated as living apart unless they are living with each other in the same household.

Provisions designed to encourage reconciliation

3. (1) Provision may be made by rules of court for requiring the solicitor acting for a petitioner for divorce to certify whether he has discussed with the petitioner the possibility of a reconciliation and given him the names and addresses of persons qualified to help effect a reconciliation between parties to a marriage who have become estranged.

(2) If at any stage of proceedings for divorce it appears to the court that there is a reasonable possibility of a reconciliation between the parties to the marriage, the court may adjourn the proceedings once for such period as it thinks fit to enable attempts to be made to effect such a reconciliation.

The power conferred by the foregoing provision is additional to any other power of the court to adjourn proceedings.

(3) Where the parties to the marriage have lived with each other for any period or periods after it became known to the petitioner that the respondent had, since the celebration of the marriage, committed adultery then, –

(a) if the length of that period or of those periods together was twelve months or less, their living with each other during

that period or those periods shall be disregarded in determining for the purposes of section 2 (1) (a) of this Act whether the petitioner finds it intolerable to live with the respondent; but

(b) if the length of that period or of those periods together exceeded twelve months, the petitioner shall not be entitled to rely on that adultery for the purposes of the said section 2 (1) (a).

(4) Where the petitioner alleges that the respondent has behaved in such a way that the petitioner cannot reasonably be expected to live with him but the parties to the marriage have lived with each other for a period or periods after the date of the occurrence of the final incident relied on by the petitioner and held by the court to support his allegation, that fact shall be disregarded in determining for the purposes of section 2 (1) (b) of this Act whether the petitioner cannot reasonably be expected to live with the respondent if the length of that period or of those periods together was twelve months or less.

(5) In calculating for the purposes of section 2 (1) of this Act the period for which the respondent has deserted the petitioner or the period for which the parties to a marriage have lived apart, and in considering whether the desertion or the last mentioned period has been continuous, no account shall be taken of any one period (not exceeding twelve months) or of any two or more periods (not exceeding twelve months in all) during which the parties resumed living with each other.

(6) References in this section to the parties to a marriage living with each other shall be construed as references to their living with each other in the same household.

Decree may be refused if divorce would result in grave financial or other hardship to respondent

4. Where the respondent to a petition for divorce opposes the grant of a decree and satisfies the court that the dissolution of the marriage would result in grave financial or other hardship to him, the court shall consider whether, having regard to all the circumstances, including the conduct of the parties to the suit and the interests of the parties to the marriage and of any children or other persons concerned, it would not be proper to dissolve the marriage, and if it is of that opinion the court shall dismiss the petition.

Power to rescind decree nisi in certain cases

5. Where the court on granting a decree of divorce held that the only fact mentioned in section 2 (1) of this Act on which the petitioner was entitled to rely in support of his petition was that mentioned in paragraph (d), it may, on an application made by the respondent at any time before the decree is made absolute, rescind the decree if it is satisfied that the petitioner misled the respondent (whether intentionally or unintentionally) about any matter which the respondent took into account in deciding not to object to the grant of a decree.

Financial protection for respondent in certain cases

6. (1) The following provisions of this section shall have effect where

(a) the respondent to a petition for divorce in which the petitioner alleged any such fact as is mentioned in paragraph (d) or (e) of section 2 (1) of this Act has applied to the court under this section for it to consider for the purposes of subsection (2) thereof the financial position of the respondent after the divorce; and

(b) a decree nisi of divorce has been granted on the petition and the court has held that the only fact mentioned in the said section 2 (1) on which the petitioner was entitled to rely in support of his petition was that mentioned in the said paragraph (d) or (e).

(2) The court hearing an application by the respondent

under this section shall consider all the circumstances, including the age, health, earning capacity, financial resources and financial obligations of each of the parties, and the financial position of the respondent as, having regard to the divorce, it is likely to be after the death of the petitioner should the petitioner die first: and notwithstanding anything in the foregoing provisions of this Act but subject to subsection (3) of this section, the court shall not make absolute the decree of divorce unless it is satisfied –

(a) that the petitioner should not be required to make any financial provision for the respondent, or

(b) that the financial provision made by the petitioner for the respondent is reasonable and fair or the best that can be made in the circumstances.

(3) The court may if it thinks fit proceed without observing the requirements of subsection (2) of this section if –

(a) it appears that there are circumstances making it desirable that the decree should be made absolute without delay, and

(b) the court has obtained a satisfactory undertaking from the petitioner that he will make such financial provision for the respondent as the court may approve.

Rules may enable certain agreements or arrangements to be referred to the court

7. (1) Provision may be made by rules of court for enabling the parties to a marriage, or either of them, on application made either before or after the presentation of a petition for divorce, to refer to the court any agreement or arrangement made or proposed to be made between them, being an agreement or arrangement by which it is intended to provide, in the event of a decree of divorce being granted, for the financial provision to be made for either of them or for any relevant child, and for enabling the court to express an opinion, should it think it desirable to do so, as to the reasonableness of the agreement or arrangement and to give such directions, if any, in the matter as it thinks fit.

(2) In section 3 of the Matrimonial Causes Act 1967 (consideration of agreements or arrangements by divorce county courts) after the words „1965” there shall be inserted the words „or of section 7 of the Divorce Reform Act 1968”.

1967 c. 56

Judicial separation

8. (1) After the commencement of this Act the existence of any such fact as is mentioned in section 2 (1) of this Act shall be a ground on which either party to a marriage may present a petition for judicial separation; and the ground of failure to comply with a decree for restitution of conjugal rights and any ground on which a decree of divorce a mensa et thoro might have been pronounced immediately before the commencement of the Matrimonial Causes Act 1857 shall cease to be a ground on which such a petition may be presented.

1857 c. 85

(2) Accordingly for subsection (1) of section 12 of the Matrimonial Causes Act 1965 there shall be substituted the following subsection: –

1965 c. 72

„(1) A petition for judicial separation may be presented to the court by either party to a marriage on the ground that any such fact as is mentioned in section 2(1) of the Divorce Reform Act 1968 exists, and sections 2(2), (4) and (5), 3 and 7 of that Act and paragraph 2 of Schedule 1 to this Act shall, with the necessary modifications, apply in relation to such a petition as they apply in relation to a petition for divorce.”

(3) The court hearing a petition for judicial separation shall not be concerned to consider whether the marriage has broken down irretrievably, and if it is satisfied on the evidence of any such fact as is mentioned in section 2(1) of this Act, it shall grant a decree of judicial separation.

4) Frankrijk

Des causes du divorce

Art. 229 (Ord. 12 avr. 1945.) Le mari pourra demander le divorce pour cause d'adultère de sa femme.

Art. 230 (L. 27 juill. 1884 et Ord. 12 avr. 1945.) La femme pourra demander le divorce pour cause d'adultère de son mari.

Art. 231 (Ord. 12 avr. 1945.) La condamnation de l'un des époux à une peine afflictive et infamante sera pour l'autre époux une cause de divorce.

Art. 232 (Ord. 12 avr. 1945.) En dehors des cas prévus aux articles 229, 230 et 231 du présent code, les juges ne peuvent prononcer le divorce, à la demande de l'un des époux, que pour excès, sévices ou injures de l'un envers l'autre, lorsque ces faits constituent une violation grave ou renouvelée des devoirs et obligations résultant du mariage et rendent intolérable le maintien du lien conjugal.

De la séparation de corps

Art. 306 (L. 27 juill. 1884.) Dans le cas où il y a lieu à demande en divorce, il sera libre aux époux de former une demande en séparation de corps.

(L. 4 févr. 1928.) Si le mari meurt au cours d'une instance en séparation de corps ou après que la séparation de corps a été prononcée, la veuve pourra se remarier dès qu'il se sera écoulé trois cents jours depuis qu'est intervenue l'ordonnance prévue à l'article 878 du Code de procédure civile.

Art. 310 (L. 6 juin 1908.) Lorsque la séparation de corps aura duré trois ans, le jugement sera de droit converti en jugement de divorce sur la demande formée par l'un des époux.

5) Zwitserland

Die Ehescheidung

Ehebruch

Art. 137. Hat ein Ehegatte einen Ehebruch begangen, so kann der andere Ehegatte auf Scheidung klagen.

Die Klage verjährt mit Ablauf von sechs Monaten, nachdem der klagberechtigte Ehegatte von dem Scheidungsgrunde Kenntnis erhalten hat, und in jedem Falle mit Ablauf von fünf Jahren seit dem Ehebruch.

Keine Klage hat der Ehegatte, der dem Ehebruch zugestimmt oder ihn verziehen hat.

Nachstellung nach dem Leben, Misshandlung und Ehrenkränkung

Art. 138. Hat ein Ehegatte dem Leben des andern nachgestellt, oder ihn schwer misshandelt, oder ihm eine schwere Ehrenkränkung zugefügt, so kann dieser auf Scheidung klagen.

Die Klage verjährt mit Ablauf von sechs Monaten, seitdem der Verletzte den Scheidungsgrund kennt, und in jedem Falle mit Ablauf von fünf Jahren seit dessen Eintritt.

Keine Klage hat der Ehegatte, der dem Schuldigen verziehen hat.

Verbrechen und unehrenhafter Lebenswandel

Art. 139. Hat ein Ehegatte ein entehrendes Verbrechen begangen, oder führt er einen so unehrenhaften Lebenswandel, dass die Fortsetzung der ehelichen Gemeinschaft dem andern Ehegatten nicht zugemutet werden darf, so kann dieser jederzeit auf Scheidung klagen.

Verlassung

Art. 140. Hat ein Ehegatte den andern böswillig verlassen, oder ist er ohne wichtigen Grund nicht zum ehelichen Wohnsitz zurückgekehrt, so kann der andere Ehegatte, solange dieser Zustand dauert, auf Scheidung klagen, wenn die Abwesenheit wenigstens zwei Jahre gewährt hat.

Auf das Begehren des Klageberechtigten hat der Richter den abwesenden Ehegatten, nötigenfalls öffentlich, aufzufordern, binnen sechs Monaten zurückzukehren.

Die Klage darf erst nach Ablauf dieser weiteren Frist angebracht werden.

Geisteskrankheit

Art. 141. Ist ein Ehegatte in einen solchen Zustand von Geisteskrankheit verfallen, dass dem andern die Fortsetzung der ehelichen Gemeinschaft nicht zugemutet werden darf, und wird die Krankheit nach dreijähriger Dauer von Sachverständigen für unheilbar erklärt, so kann der andere Ehegatte jederzeit auf Scheidung klagen.

Zerrüttung des ehelichen Verhältnisses

Art. 142. Ist eine so tiefe Zerrüttung des ehelichen Verhältnisses eingetreten, dass den Ehegatten die Fortsetzung der ehelichen Gemeinschaft nicht zugemutet werden darf, so kann jeder Ehegatte auf Scheidung klagen.

Ist die tiefe Zerrüttung vorwiegend der Schuld des einen zuzuschreiben, so kann nur der andere Ehegatte auf Scheidung klagen.

Inhalt der Klage

Art. 143. Die Klage geht entweder auf Scheidung der Ehe oder auf Trennung der Ehegatten.

Scheidung oder Trennung

Art. 146. Wenn ein Scheidungsgrund nachgewiesen ist, so hat der Richter entweder die Scheidung oder die Trennung auszusprechen.

Wird nur auf Trennung geklagt, so kann die Scheidung nicht ausgesprochen werden.

Wird auf Scheidung geklagt, so kann nur dann auf Trennung erkannt werden, wenn Aussicht auf die Wiedervereinigung der Ehegatten vorhanden ist.